

Amalia Årfelt

Ögonpotatis
mjukgrundsetsning
125 × 180 mm

Amalia Årfelt är född 1969, bor och verkar i Stockholm. Studier vid Grundskolan för konstnärlig utbildning, Stockholm 1987–88, Birkagårdens folkhögskolas konstlinje 1988–90, Kungl. Konsthögskolan 1990–95 samt, vid samma skola, projekt- och specialelev i grafik 2006–08.

Separatutställningar i bl.a. Kavaletten, Uppsala 1992, Galleri Mejan, Stockholm 1995, Nordens Ljus, Stockholm 1996, Galleri Ann Westin/Sotheby's, Stockholm 1996, Galleri 1, Göteborg 1998, 2002, -05, Galleri Bergström, Jönköping 1999, Konstnärshuset (stora galleriet), Stockholm 2000, Länsmansgården, Åkersberga 2002, Botkyrka konsthall 2002, Hjärnstorm, Stockholm 2004, Enköpings konsthall 2007, Daagarssongården, Bollnäs 2007, Konstnärshuset (grafikgalleriet) 2007.

Foto: Per-Erik Admsson

Samlingsutställningar i bl.a. Millesgården, Lidingö 1993, Hallwylska museet/Livrustkammaren, Stockholm 1994, Galleri S:t Olof, Norrköping 1994, Danemora gruvby 1995, Galeria de Arte da Igrejinha Niteroi, Rio de Janeiro 1995, Knäppfabriken, Värnamo 1997, Jönköpings läns museum 1997, Uppsala konstmuseum 1997, Härnösands konsthall 1997, Galleri Grå, Stockholm 1996, -98, Galleri Ann Westin/Sotheby's, Stockholm 1999, Galleri Doktor Glas, Stockholm 1999, Vårsalongen Liljevalchs konsthall, Stockholm 2001, -03, Konstnärshuset, Stockholm 2002, -07, Konstens Hus, Luleå 2002, Galleri Hjärnstorm, Stockholm 2003, -05, Hallwylska museet/Konstnärshuset, Stockholm 2004, Landsort, Stockholm 2004, -07, -08, Studio 44, Stockholm 2005–06, Kulturhuset, Stockholm 2007, Wiks slottspark, Uppsala 2007.

Offentliga utsmyckningar: Uppsala akademiska sjukhus 1994, Astrid Lindgrens barnsjukhus, Stockholm 1998, Botkyrkahallen, Stockholm 2000, Kista gymnasium (med Alfred Årfelt), Stockholm 2002, Sickla udde, Stockholm 2002–03, Smittskyddsinstitutet, Stockholm 2004, Danderyds sjukhus kvinnoklinik, Stockholm 2006, Svenska Filminstitutets barnfilmspris »Gullspira« 2005–2010, Skansen, Stockholm 2006.

Representerad i bl.a. Nationalmuseum, Moderna museet, The British Museum, London, Statens konstråd, Stockholms stads konstråd, landstingen i Stockholm, Uppsala, Jönköping, Östergötland och Bohuslän, Göteborgs kultur nämnd, Norrköpings kommun.

Stipendier: Bonniers stipendium 1994, »Anna Lisa Thompson till minne«-stipendiet 1995, Carl Larssons måleristipendium 2001, Konstnärsnämndens stipendium 2003 o 2004, Längmanska fondens stipendium 2006.

I 2008 års portfölj från Föreningen för Grafisk Konst ingår *Ögonpotatis*, mjukgrundsetsning 125 × 180 mm. Tryckt av konstnären.

»Rötterna kommer ur ögonen«, säger Amalia Årfelt. Och det är ju sant när det gäller en potatis. Det förtydligar hon med mjukgrundsetsningen *Ögonpotatis*. När betraktarens ögon vilar på den är det många ögon som speglar tillbaka. Är det själen? Rötterna?

Vänd och vrid på bilden. Potatisen blir djur med spörjande, spejande, iakttagande ögon. Och man kan fundera djupt och länge på vad de vill. Var ska rötterna slås ned? Vad betraktar de ögonen? Vad betraktar jag?

Amalias första ögonpotatis uppfanns till en matsedel. Det var när galleribåten Nordens Ljus, nära Nationalmuseum i Stockholm, bjöd på olika potatisrätter och behövde en »Potatismeny«. Det har även blivit potatisskulpturer till utställningen *Potatisens vänner*. Vem visste att potatis är så gångbart i konsten?

Ögonpotatisen i årets grafiska portfölj ligger dock – föreställer jag mig – i Amalias bakgrund. Som liten flicka var hennes framtidsplaner att bli veterinär, bonde eller musiker. Hela den konstnärligt utövande familjen och släkten till trots. Hennes liv har varit ett konstnärligt dagis, från farmor och morfar via föräldrar till ständigt fortbildning på konstutbildningar av skiftande slag.

Kärleken till djur har gått från att i barndomen föda upp kycklingar till att som konstnär oftast ha djur som motiv. Det har blivit såväl hundar, fiskar, suggor, sjölejon, trutar som »dammrättor«. Och katter, som alltid funnits kring henne. I alla de former, i skulptur, grafik, stengods, betong, måleri. Amalia är som konstnär allätare: hon lever verkligen upp till sitt namns betydelse – aktiv, verksam, sysselsatt.

»Det är materialen som föder idéerna«, säger hon som använder sig av alla tekniker. Bär det för långt att tro att det är barndomens bondedrömmar som formar vår spe-

jande ögonpotatis? Eller är det den eventuella musikern som låter potatisögonen speja? Nej, så långt ska inte barndomens framtidsplaner extrapoleras. Amalia hittade hem, fann sitt kall, när hon förstod att man kan bli konstnär. Eftersom hon alltid haft lätt för att skapa, så landade hon då, säger hon, på rätt planet.

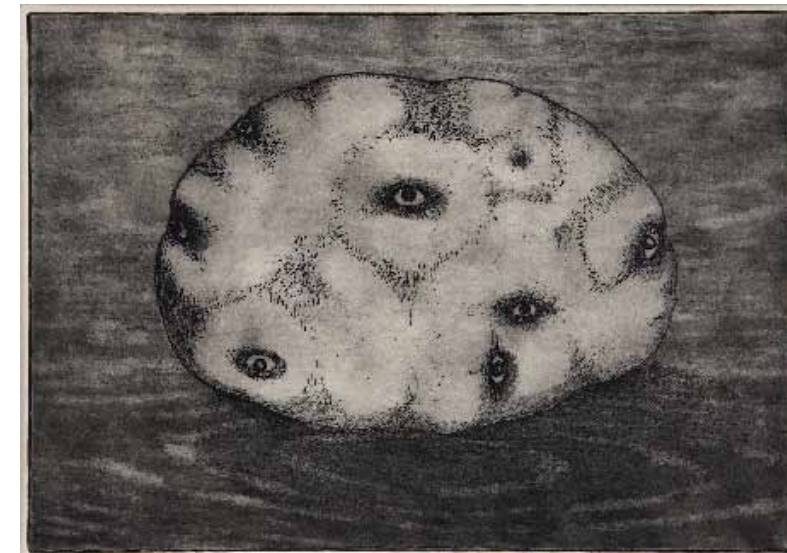
Vänd och vrid på bladet igen, och finn en profil med undflyende haka. Ett öga som tillhör Strindberg. En ugglas dunomgårdade karakteristiska öga.

En hjärna med sina vindlingar. Ett landskap genomkorsat av djupa raviner. Eller en ännu inte anrättad, näringsrik bakpotatis, serverad på en träskivas årsringar.

I vems fantasi slår inte en sådan potatis rot?

Christina Ruhnbro

Kulturhistoriker och journalist

PS. Mjukgrundsetsning: en ren kopparplåt läggs på en värmehäll och bstrykes med en blandning av vax, asfalt, harts och svinister. Detta jämnas ut med en vals, och sedan sotas plåten med röken från ett stearinljus. I processen ingår också lavendeldroppar och pulvriserad bärnsten. På en sådan poetisk grund tecknas och ristas sen motivet, varefter plåten etsas i syra i det så kallade holländska badet, före själva tryckningen. DS